

Beskrivning av näringslivet i Finspångs kommun 2010–2022

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

1.	Inledning.....	3
1.1.	Avgränsningar	3
1.2.	Datakällor	4
1.3.	Förklaringar av begrepp	5
1.4.	Rapportens disposition	6
2.	Tema 1. Företagande och näringsliv	7
3.	Tema 2. Utveckling i branscher	10
4.	Tema 3. Arbetsmarknad och sysselsättning	12
5.	Tema 4. Företagsklimat	15
6.	Sammanfattande analys.....	16

1. Inledning

På uppdrag av Region Östergötland har WSP tagit fram en rapportserie med fokus på näringslivets utveckling i Östergötlands län. Varje kommun, samt länet i sin helhet, presenteras i en enskild rapport med fokus på den specifika kommunen. Följande rapport redovisar näringslivets utveckling i Finspångs kommun från 2010 och framåt.

Rapporterna som tas fram inom ramen för uppdraget har till huvudsakligt syfte att ge en väl underbyggd och faktabaserad bild av tillståndet i det regionala näringslivet. Tyngdpunkten för rapporterna ligger därmed på det beskrivande, snarare än det analytiska. Givet detta har vi valt att – i dialog med uppdragsgivaren – inte låta rapporten rymma analyser eller slutsatser utan främst redovisa data och statistik. Ambitionen är att rapporten, och de tillhörande interaktiva dataunderlagen, ska kunna fungera som ett bra avstamp för diskussion och fördjupade analyser kring specifika områden. Vid WSP har Pär Lindquist, Jonas Börjesson och Manne Ölfvingsson ansvarat för rapporten.

1.1. Avgränsningar

Den valda strukturen med fem block samt de variabler som ingår har tagits fram i nära dialog med Region Östergötlands projektgrupp. Urvalet har utgått från en tanke om att spegla olika perspektiv av länets näringsliv samt ge en översiktlig bild av länets utveckling de senaste 10 åren. En bärande tanke för strukturen – samt för den digitala diagramportal som tagits fram – är att den ska kunna uppdateras löpande i takt med att statistiken uppdateras. För att möjliggöra detta har urvalet av data gjorts utifrån tre principer:

- De valda indikatorerna ska bygga på statistik från offentliga datakällor, som uppdateras regelbundet.
- Införskaffandet av statistiken ska vara förenat med en låg kostnad.
- Datakällor och beräkningsmetoder ska vara transparenta och tydligt beskrivna. Region Östergötland ska själva kunna uppdatera rapporterna.

Ovanstående har inte inneburit några avgörande begränsningar men bör finnas med i läsningen och tolkningen av rapporten.

1.2. Datakällor

Den statistik som använts har hämtats från offentliga datakällor. I första hand från Statistiska Centralbyrån (SCB) med vissa kompletteringar från Myndigheten för Tillväxtanalys, Tillväxtverket samt Bolagsverket. Tabellen nedan summerar de indikatorer som ingår, datakälla samt aktualitet.

Tabell 1. Datakällor

Variabel	Datakälla	Tidsperiod
Operativa företagsledare	Tillväxtverket	2010–2020
Antal företag efter företagsform	Bolagsverket	2010–2022
Antal varuexporterande företag	Tillväxtverket	2010–2021
BRP	SCB via Raps-RIS	2010–2020
Dagbefolkning	SCB via Raps-RIS	2010–2021
Försäljningsindex	Handeln i Sverige Handelsfakta)	2010–2021
Förvärvsarbetande nattbefolkning	SCB via Raps-RIS	2010–2021
Förvärvsgrad	SCB via Raps-RIS	2010–2021
Lönesumma	SCB via Raps-RIS	2011–2021
Nettoomsättning	Företagens ekonomi (SCB)	2010–2021
Nystartade företag	Tillväxtverket	2010–2021
Sysselsatta efter bransch	SCB via Raps-RIS	2010–2021
Sysselsatta efter sektor	SCB via Raps-RIS	2010–2021
Tjänsteexport	Tillväxtverket	2016–2021
Varuexport	Tillväxtverket	2016–2021
Vinstmarginal	Företagens ekonomi (SCB)	2010–2021
Öppet arbetslösa 6 eller 12 månader	Arbetsförmedlingen	2012–2022

1.3. Förklaringar av begrepp

BRP - Bruttoregionalprodukten, BRP, är den regionala motsvarigheten till BNP mätt från produktionssidan, det vill säga värdet av all produktion av varor och tjänster i en region. Alla regioners BRP summerar upp till BNP. BRP mäts alltid i löpande priser.

Sysselsättning - Sysselsättning är det statistiska begreppet för antalet människor i arbete. I denna rapport baseras sysselsättningen på Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) enligt SCB. Från 2019 har metodiken för att sammanställa sysselsättningen förändrats. De månatliga arbetsgivardeklarationerna på individnivå (AGI) har ersatt de årliga kontrolluppgifterna (KU) och förvärvsarbete klassificeras numera efter utbetald lön i november.

Förvärvsarbete dagbefolkning - Utgörs av de sysselsatta som har sin arbetsplats/anställning i regionen.

Förvärvsarbete nattbefolkning - Utgörs av samtliga bosatta i en region som är sysselsatta oavsett var deras arbetsplats/anställning är lokaliserad.

Förvärvsgrad - Den andelen av befolkningen i arbetsför ålder (i denna rapport 20-64 år) som är förvärvsarbete.

Lönesumma - Lönesumman utgör summan av bruttolöner som betalats till arbetstagaren utan anställningsoptioner.

Företagskonkurser - Statistiken täcker företagskonkurser, det vill säga konkurs av ett bolag i någon form, inklusive enskilda näringsidkare. Om antalet konkurser är färre än 3 redovisas inte statistiken på grund av statistiksekretess.

Utländska företag - Ett företag/arbetsställe definieras som utländskt om mer än hälften av aktiernas röstvärde innehas av utländska ägare. Det gör även företag/arbetsställen som tillhör en koncern i Sverige vars koncernmoder inte är svensk. Är företaget/arbetsstället ägt i flera led är det den yttersta ägaren, det vill säga det moderbolag som i sin tur inte svenskt.

Indexering - För ett antal av variablerna har vi indexerat värden för att tydliggöra förändringen över tid. År 2010 har då satts som basår, med värde 100.

1.4. Rapportens disposition

Beskrivningen av näringslivet görs utifrån fem temaområden kring vilka även rapporten är strukturerad. Dessa är:

- Tema 1. Företagande och näringsliv.
- Tema 2. Utveckling inom branscher och styrkeområden.
- Tema 3. Arbetsmarknad och sysselsättning.
- Tema 4. Näringslivsklimat.

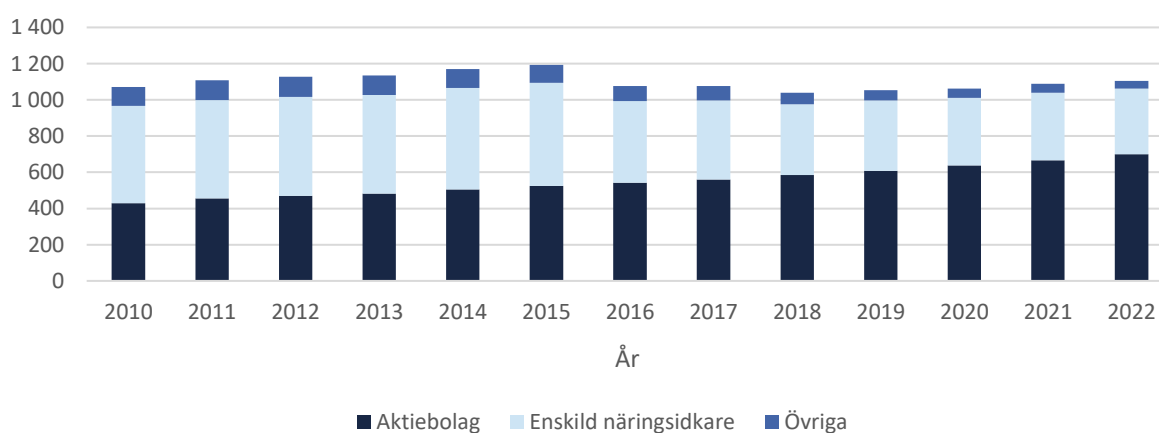
Rapporten avslutas med en kort sammanfattning.

2. Tema 1. Företagande och näringsliv

Antalet företag (samtliga företagsformer) uppgick år 2022 till 1 104 i Finspångs kommun. Framtill år 2015 utgjorde enskilda företag merparten av företagstocken. Från 2016 och framåt skedde en omläggning av statistiken där ett större antal företag bedömdes inaktiva, därefter utgör aktiebolag den vanligaste företagsformen.

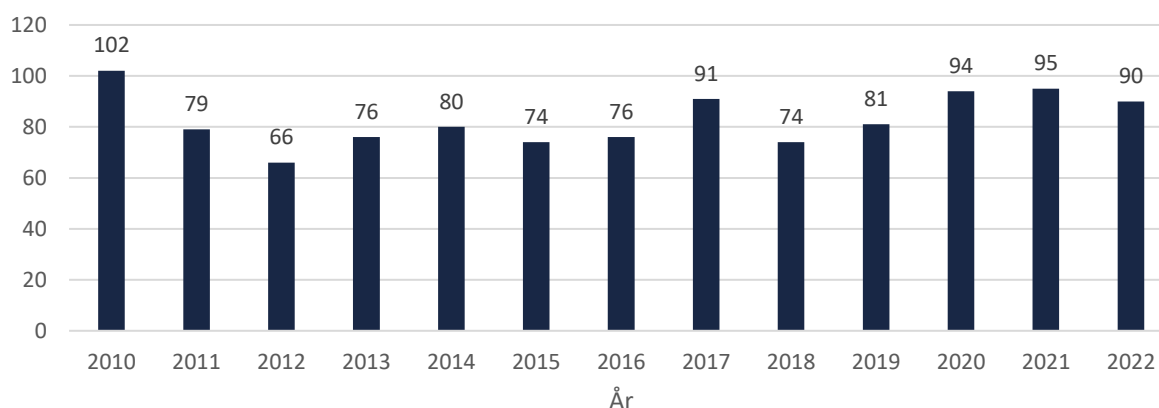
Antalet aktiebolag har sedan år 2016 ökat med nära 160 samtidigt har antalet enskilda firmor och övriga företagsformer minskat med 130 i antal.

Diagram 1. Antal företag efter företagsform år 2010–2022 **Källa:** Bolagsverket

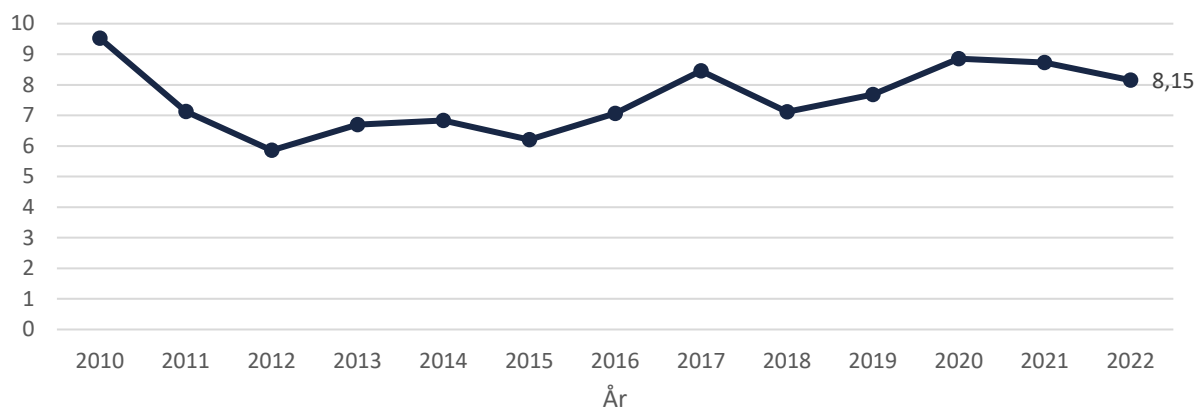
Antalet nystartade företag per år varierar mellan 66 som lägst och 102 som högst. Under år 2022 startades 90 företag i kommunen.

Diagram 2. Antal nystartade företag år 2010–2022 **Källa:** Tillväxtanalys

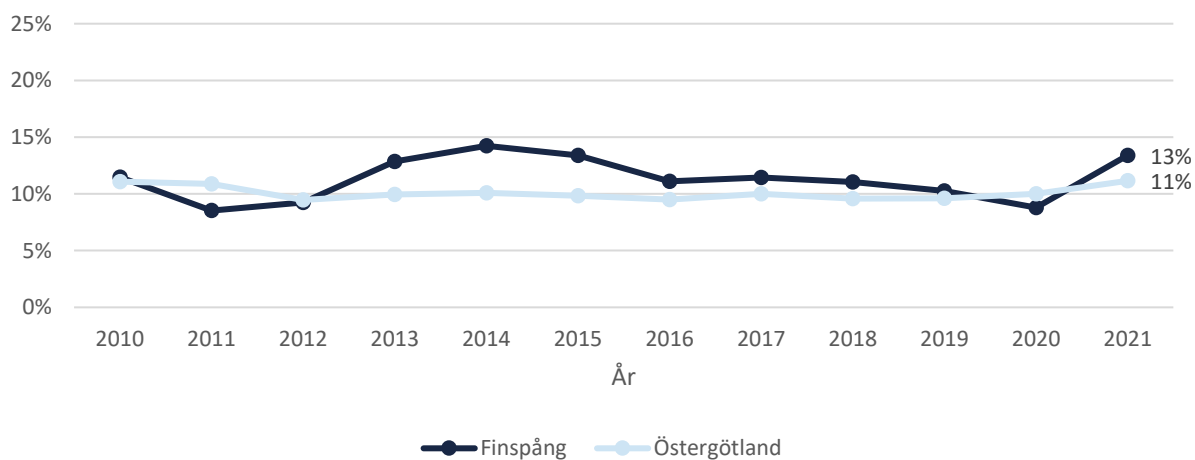
Ställs antalet nystartade företag i relation till antal befintliga företag har antalet nystartade företag per 100-befintliga företag utvecklats enligt nedanstående. Givet omläggningen i statistiken som beskrivs bör jämförelse mellan perioden före 2016 respektive efter göras med försiktighet.

Diagram 3. Antalet nystartade företag per 100 befintliga företag år 2010–2022 **Källa:** Tillväxtanalys

År 2010 uppvisar den högsta siffran avseende antal nystartade företag per 100 befintliga. Diagrammet nedan visar den samlade vinstmarginalen för näringslivet i länet och i kommunen. Sedan år 2010 har vinstens andel av omsättningen ökad med drygt två procentenheter i kommunen. År 2021 uppgick vinstmarginalen till 13 procent, vilket är ungefär två procentenheter högre än länets totala.

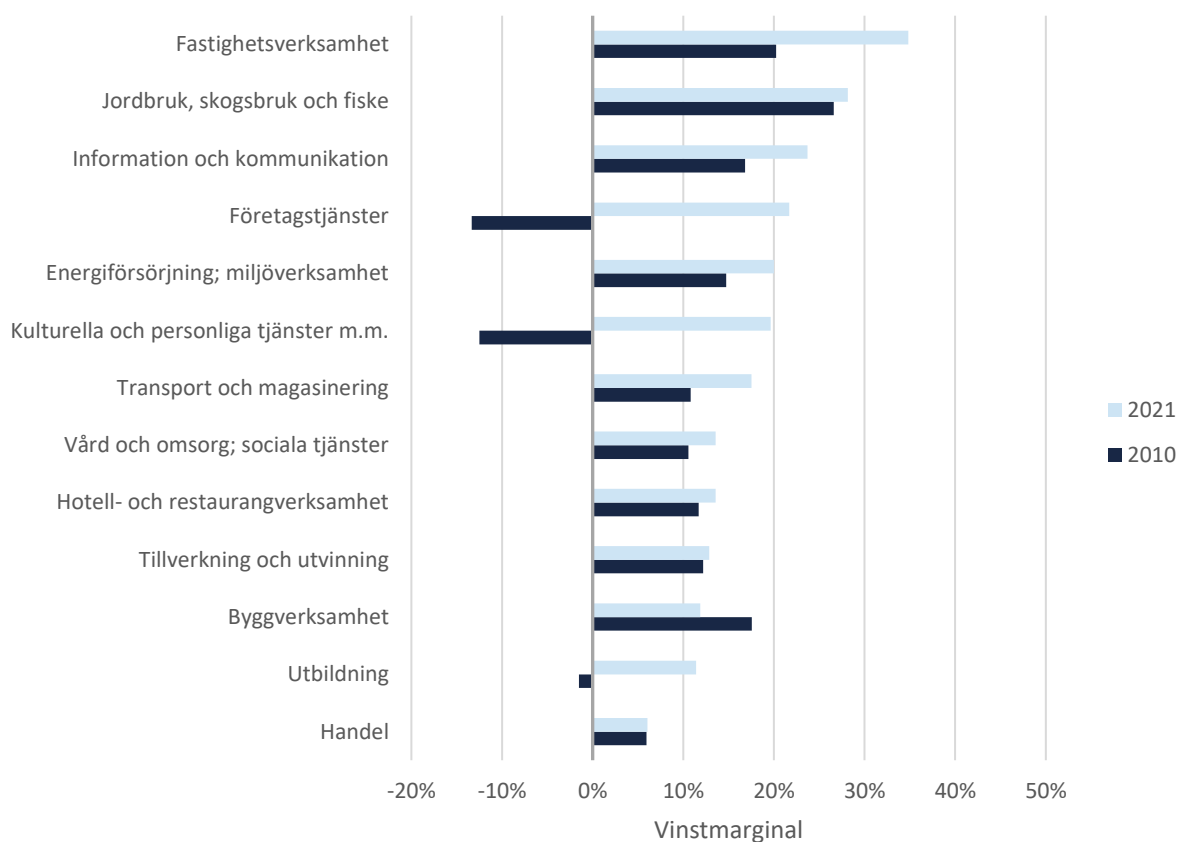
Diagram 4. Samlad vinstmarginal i näringslivet (%) år 2010–2021 **Källa:** SCB

Vinstmarginalen varierar mellan kommunens branscher. Den ligger generellt högst bland fastighetsverksamhet, ”jordbruk, skogsbruk och fiske” och information och kommunikation. De lägsta nivåerna återfinns inom handeln.

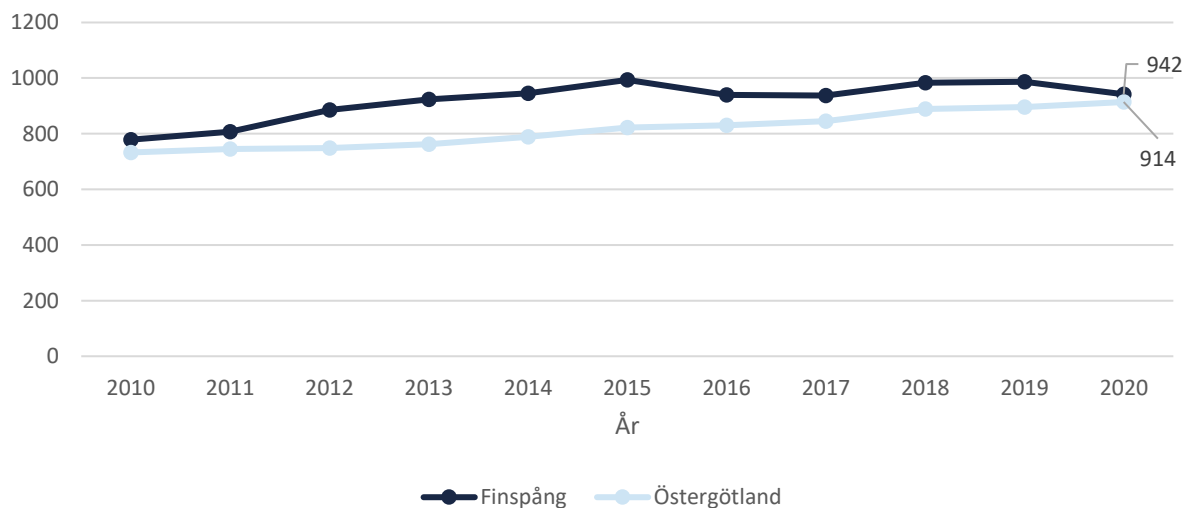

Diagram 5. Vinstmarginal per bransch år 2010 och 2021 **Källa:** SCB

De sysselsattas bidrag till det samlade förädlingsvärdet (mätt som bruttoregionprodukt) uppgick år 2020 till 942 tsek per sysselsatt och 9 554 mnsek totalt. Med undantag för år 2016 och 2020 har Finspång, likt länet i sin helhet, sett en kontinuerlig ökning av BRP. Sedan år 2010 har det ökat från 779 till 942 tkr per sysselsatt.

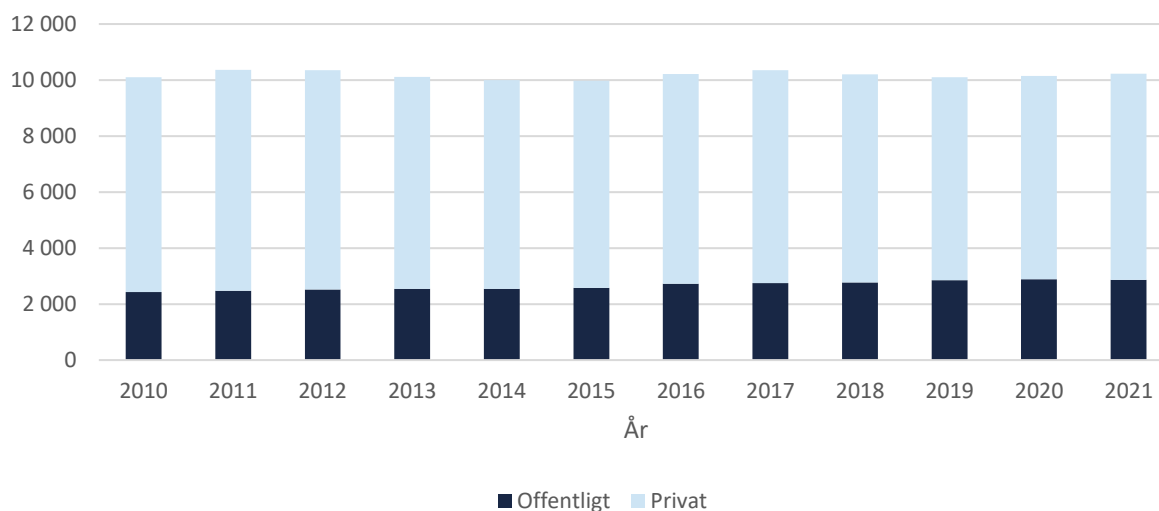
Diagram 6. BRP per dagbefolkning (tkr, löpande priser) år 2010–2020 **Källa:** SCB.

3. Tema 2. Utveckling i branscher

År 2021 arbetade nästan 3 av 4 (72 procent) av dagbefolkningen inom privat sektor – en minskning med fyra procentenheter jämfört med år 2010. Detta som en följd av att antalet sysselsatta inom offentlig sektor har ökat med 18 procent sedan 2010 samtidigt som antalet sysselsatta inom privat sektor har minskat med 4 procent.

Diagram 7. Dagbefolkning fördelat efter sektor år 2010–2021 **Källa:** SCB RAMS

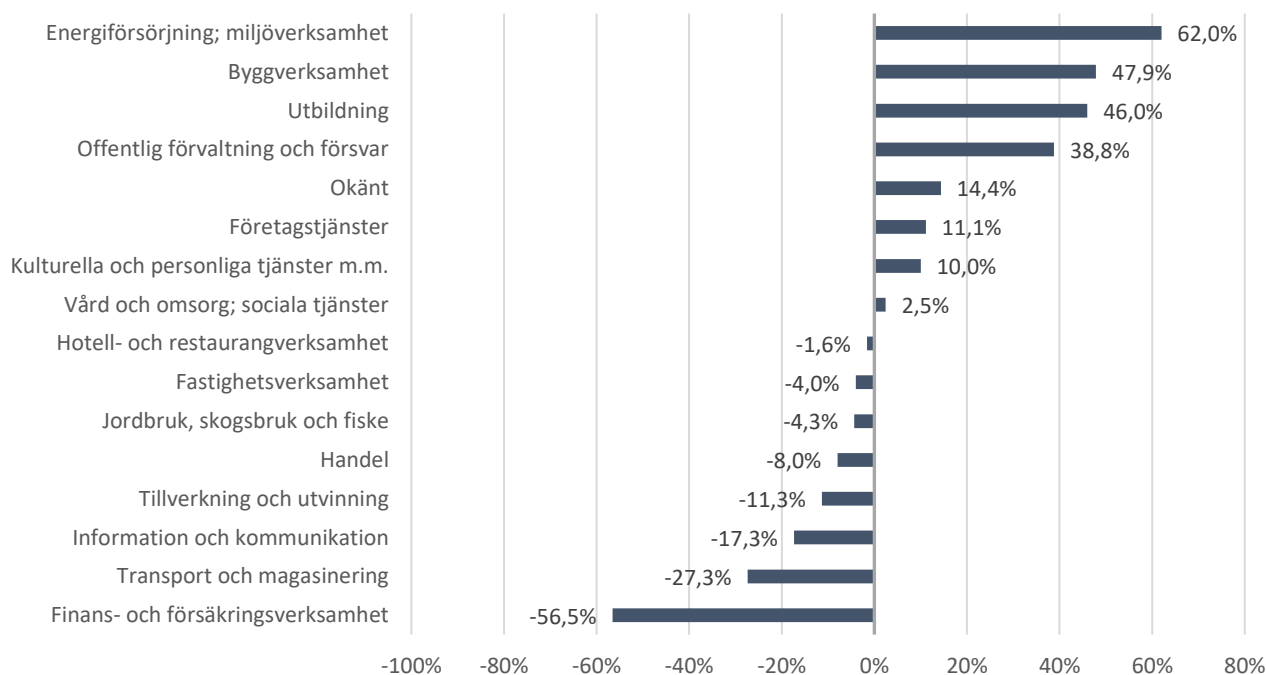
Finspång kommun kännetecknas av en stor andel sysselsatta inom tillverkningsindustrin, två av fem (41 procent) arbetar inom denna branschgruppering. Andelen i hela Östergötland är 13 procent. Med andra ord är det mer än tre gånger så vanligt att arbeta inom tillverkningsindustri för en invånare i Finspång jämfört med hela Östergötland. Dominansen av tillverkningsindustri påverkar branschstrukturen i kommunen, majoriteten av övriga branschgrupperingar är underrepresenterade (mindre andel jämfört med länet i stort) i kommunen. Företagstjänster är den branschgruppering där Finspång är mest underrepresenterad, 4,9 mot 12,7 procent.

Tabell 2. Sysselsättning per bransch, som andel av dagbefolkning (%) **Källa:** SCB RAMS

Bransch	Finspång	Östergötlands län
G01 jordbruk, skogsbruk och fiske	2,2%	2,1 %
G02 tillverkning och utvinning	40,8%	13,2 %
G03 energiförsörjning; miljöverksamhet	0,8%	1,1 %
G04 byggverksamhet	4,8%	6,8 %
G05 handel	4,5%	9,4 %
G06 transport och magasinering	1,7%	4,4 %
G07 hotell- och restaurangverksamhet	1,2%	3,3 %
G08 information och kommunikation	0,6%	3,9 %
G09 finans- och försäkringsverksamhet	0,1%	0,9 %
G10 fastighetsverksamhet	0,7%	1,8 %
G11 företagstjänster	4,9%	12,7 %
G12 offentlig förvaltning och försvar	3,2%	6,3 %
G13 utbildning	11,1%	10,5 %
G14 vård och omsorg; sociala tjänster	17,2%	17,4 %
G15 kulturella och personliga tjänster m.m.	2,3%	3,9 %
G99 okänt	4,0%	2,2 %

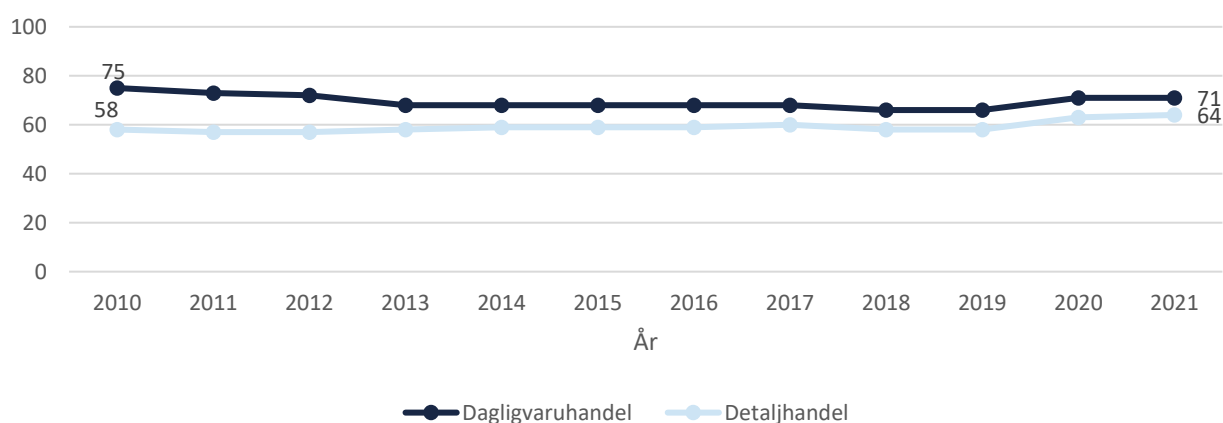
”Energiförsörjning; miljöverksamhet” är den branschgrupp som, avseende sysselsatta, procentuellt har växt som mest i kommunen sedan år 2010 (62 procent). Finans- och försäkringsverksamhet är den branschgrupp som har minskat mest med 56,5 procent.

Diagram 8. Växande och krympande branscher 2010–2022 **Källa:** SCB RAMS

Försäljningsindex för detaljhandel och dagligvaruhandel visar faktisk omsättning dividerat med försäljningsunderlaget i kommunen/länet. Ett värde över 100 indikerar ett inflöde av handel, under 100 indikerar ett utflöde av handel.¹ Kommunens försäljningsindex, både avseende dagligvaru- och detaljhandel, har sedan 2010 konstant legat under 100. År 2021 var försäljningsindex för dagligvaruhandel 71 vilket indikerar ett betydligt större utflöde av handel gentemot inflöde. Skillnaden är även ännu större avseende detaljhandel med ett index på 64.

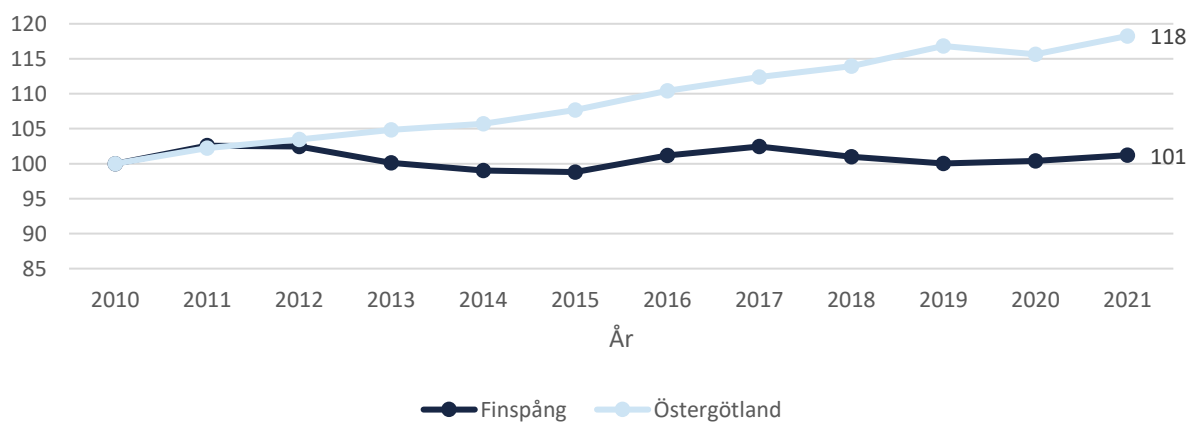
Diagram 9. Försäljningsindex 2010–2021. **Källa:** HUI

4. Tema 3. Arbetsmarknad och sysselsättning

Antalet sysselsatta uppgick år 2021 till 10 221 personer i Finspångs kommun. Sedan 2010 har den vuxit med 1 procent, vilket är betydligt mindre jämfört med länet i sin helhet som har växt med 18 procent. Diagrammet nedan visar den relativa utvecklingen för Finspång och länet.

Diagram 10. Utveckling av dagbefolkning 2010–2021. (indexerat; år 2010 = 100) **Källa:** SCB RAMS

¹ Källa: Handeln i Sverige

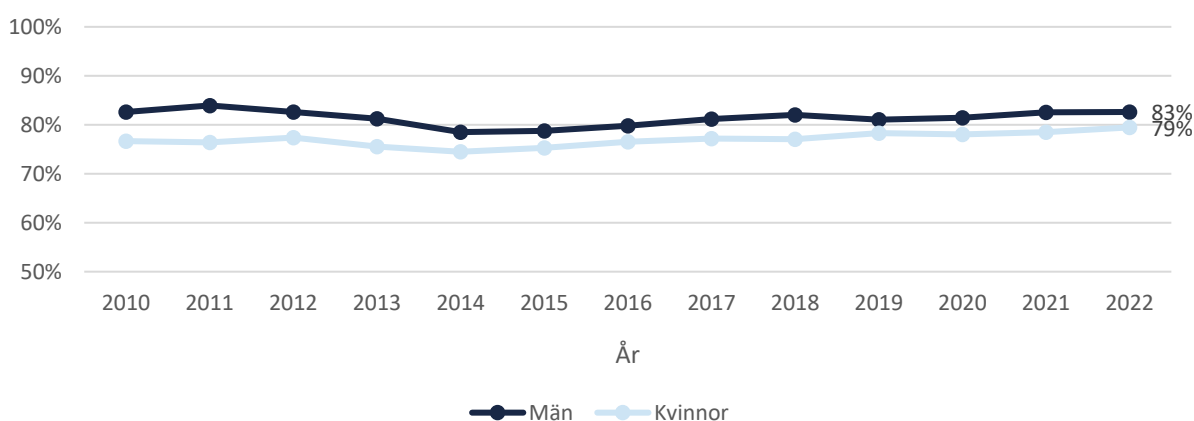
Förvärvsgraden i kommunen – det vill säga andelen av befolkningen i åldern 20–64 år som är förvärvsarbetande uppgick 2022 till 81 procent. Antalet öppet arbetslösa individer uppgick år 2022 till strax över 1 078 – av dessa var drygt 470 långtidsarbetslösa (öppet arbetslösa i längre än 12 månader)

Tabell 3. Arbetsmarknad och sysselsättning **Källa:** SCB och Arbetsförmedlingen

Data	Finspång	Östergötlands län
Förvärvsgrad (2022)	81 %	80 %
Öppen arbetslöshet (kort: årsmedeltal)	601	10 691
Öppen arbetslöshet (lång årsmedeltal)	477	8 052

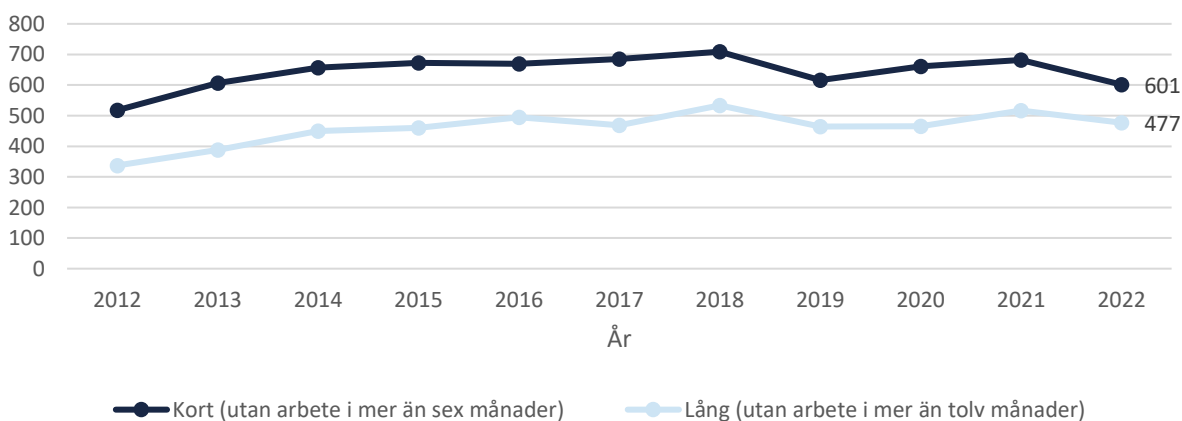
Sedan 2010 har förvärvsgraden ökat med ungefär 1 procentenhet, samtidigt som skillnaden i förvärvsgrad mellan kvinnor och män har minskat med 2 procentenheter. Utvecklingen redovisas i diagrammet nedan.

Diagram 11. Utveckling av förvärvsgrad 2010–2022 fördelat efter kön år 2010–2022
Källa: SCB RAMS

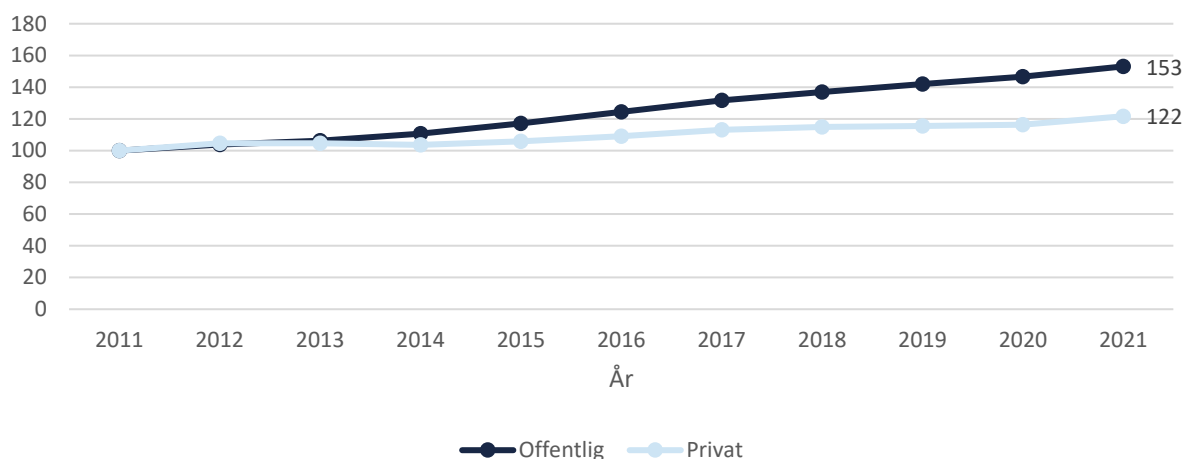
Antalet öppet arbetslösa (mätt som årsmedeltal) var som lägst i Finspång vid startåret 2012.

Diagram 12. Antal öppet arbetslösa år 2012–2022 **Källa:** Arbetsförmedlingen

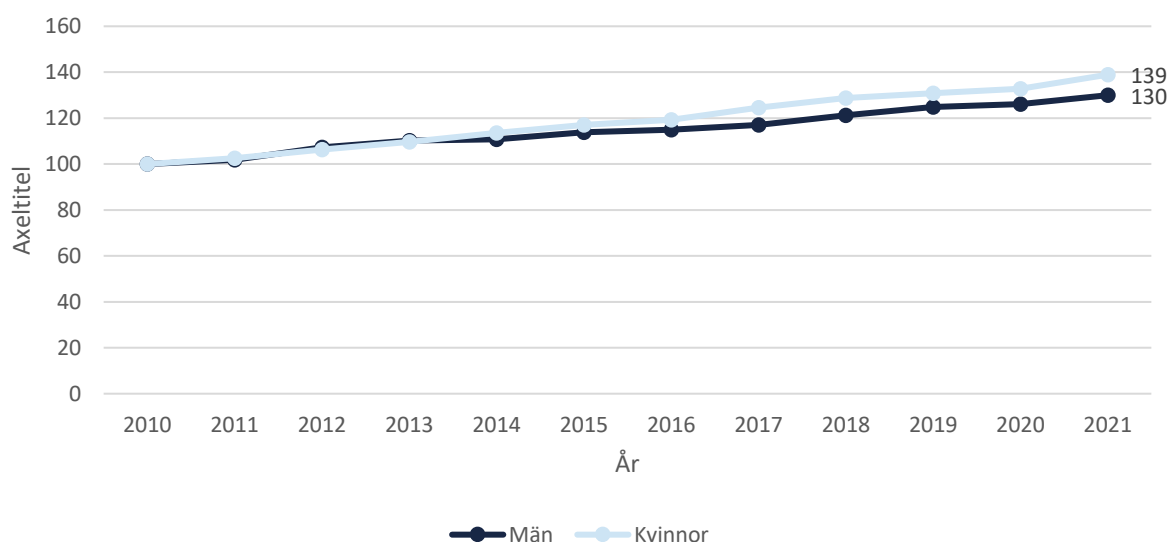
Den samlade lönesumman har stigit med 28 procent sedan 2011. Störst ökning har skett inom offentlig sektor (53 procent) jämfört med privat sektor. Förhållandena visas i Diagram 13 nedan.

Diagram 13. Samlad lönesumma inom offentlig och privat sektor år 2011–2021 (indexerat; år 2011 = 100) **Källa:** SCB

Utvecklingstakten av lönesumman per dagbefolkning har varit starkare bland kvinnor med en ökning på 39 procent jämfört med 30 procent för männen. Samtidigt är det en skillnad mellan de båda grupperna, där män i snitt har 36 procent högre lönesumma än kvinnor (motsvarande skillnad år 2010 var 45 procent).

Diagram 14. Samlad lönesumma fördelat efter män och kvinnor år 2010–2021 (indexerat; år 2010 = 100) **Källa:** SCB

5. Tema 4. Företagsklimat

Det görs årligen ett antal olika typer av mätningar kopplat till förutsättningarna för att starta och driva företag. I tabellen nedan har vi samlat utfallet från fyra sådana mätningar, som sammanställs av olika aktörer på en relativt regelbunden basis. Det handlar om:

- Svenskt näringslivs mätningar av företagsklimatet i svenska kommuner, som baseras på enkätundersökning till ett urval av företag.
- Småföretagarnas riksförbunds Småföretagarindex som bygger på bearbetning av offentlig statistik.
- Sveriges kommuner och regioners (SKR) öppna data kring företagsklimat, som är en NKI-mätning som samlas in via en enkät till företag.
- WSP Sveriges årliga mätning Regionernas kamp som baseras på bearbetning av offentlig tillgänglig statistik.

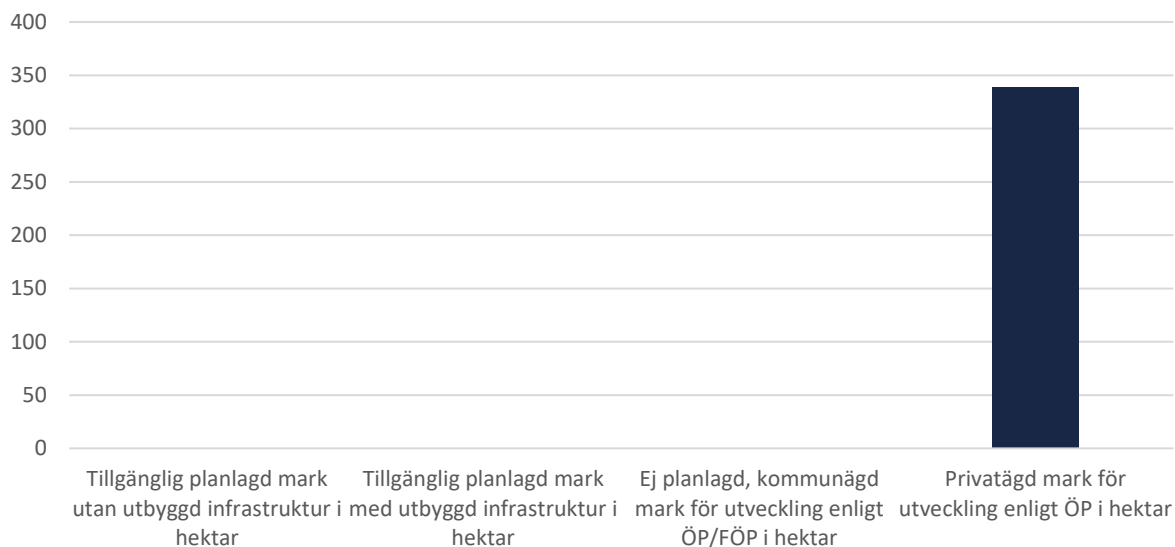
Undersökningarna baseras på olika mätmetoder och belyser olika perspektiv av företagsklimatet. De bör därför jämföras och tolkas med försiktighet. Tabellen nedan ställer samman kommunens utfall i respektive mätning vid det senaste tillfället samt vid föregående mätning i de fall data finns tillgänglig.

Tabell 3. Rankning och förändring i mätningar **Källa:** sammanställning av WSP

	Svenskt näringsliv	Småföretagarindex	SKR	Regionernas kamp
Placering / värde	261	182	-	195
Förändring från förra mätningen	1	-39	.	-

Diagrammet nedan visar tillgången av tillgänglig mark för utveckling i länet. Det bygger på en sammanställning av underlag från kommunen.

Diagram 15. Tillgänglig mark (ha). **Källa:** Finspångs kommun

6. Sammanfattande analys

År 2022 hade Finspångs kommun 21 903 invånare vilket motsvarar 5 procent av länets totala befolkning. Befolkningen i kommunen har ökat med 6 procent sedan år 2010 vilket är en svagare befolkningsökning jämfört med länet totalt på 10 procent.

År 2022 fanns det 1 104 företag i Finspång. Per hundra invånare i kommunen motsvarar det fem företag, vilket är lägre än genomsnittet i Östergötlands län med åtta företag per hundra invånare. Den samlade vinstmarginalen år 2021 bland företagen i Östergötlands län var 11 procent, motsvarande siffra bland företagen i Finspångs kommun var samma år 13 procent. Företagandet i kommunen uppvisar därmed ett något positivare resultat jämfört med länet som helhet.

Utvecklingen av sysselsatt dagbefolkning har varit betydligt svagare i kommunen jämfört med i länet. Sedan år 2010 har den vuxit med 1 procent i kommunen jämfört med 18 procent i länet. Finspångs kommun kännetecknas av en stor andel sysselsatta inom tillverkningsindustrin, två av fem av den sysselsatta dagbefolkningen i kommunen arbetar inom denna grupp. Motsvarande andel för hela Östergötland är 13 procent. De två största branschgrupperingarna, tillverkningsindustri och "vård och omsorg; sociala tjänster", svarar för mer än hälften av kommunens sysselsättning (58 procent). Företagstjänster är den branschgruppering där Finspång är mest underrepresenterad, 4,9 mot 12,7 procent.

"Energiförsörjning; miljöverksamhet" är den branschgrupp som, avseende sysselsatta, procentuellt har växt som mest i kommunen sedan år 2010 (62 procent). Finans- och försäkringsverksamhet är den branschgrupp som har minskat mest med 56,5 procent.

Bruttoregionprodukt (BRP) är den regionala motsvarigheten till BNP. BRP är värdet av all produktion av varor och tjänster i en region. Kommunens BRP 2020 var 9 554 mnkr, vilket motsvarar 4,8 procent av hela länets BRP.

Utifrån ett länsperspektiv är Finspång en medelstor kommun. Kommunen svarar för 4,6 procent av länets totala befolkning, andelen av värdet på de varor och tjänster som produceras i kommunen uppgår till ungefär 4,8 procent, därmed något högre än befolkningsandelen.